

Joops Kerstfeest...

DOOR CO VAN DER STEEN-PIJPERS

„Joop, er is post voor je!” Opgewonden roepen de zusjes het. Hè... kregen zij ook maar eens post. Joop komt al aandraven. Gretig rukt hij de briefkaart uit Tineke's handen. Van oom Willem! weet hij meteen.

Als hij klaar is met lezen straalt z'n hele gezicht: Oom Willem vraagt of hij de kerstdagen komt logeren! Joop weet niets dat heerlijker is dan logeren op de boerderij van oom Willem. De schemerige, warme stal... De grote hokken met wel zeshonderd kippen... De knorrende varkens... En niet te vergeten: de dikke spekpannekoeken van tante Maartje! „Moeder!” juicht Joop, „oom Willem vraagt of ik kom logeren!”

„O”, zegt moeder alleen. Bevreemd kijkt Joop haar aan. „Ik mag toch wel?”

„Dat zou ik eerst maar aan vader vragen”, zegt moeder veelbetekenend.

Ongerust druipt Joop af. Stel je voor, dat vader het niet goed vindt! Dat kan toch niet! Wel tien keer leest hij de briefkaart over en wel honderd keer kijkt hij of vader er nog niet aankomt. Als hij eindelijk de bromfiets hoort, stormt hij naar buiten. „Vader, mag ik de kerstdagen naar oom Willem? Hij heeft het gevraagd.”

„O”, zegt vader, en nu kijkt hij net als moeder straks. Luchthartige Joop begrijpt er niets van. Maar even later is het hem erg duidelijk. „Als je kerstrapport goed is”, zegt vader. Dan gaat hij z'n bromfiets wegzetten.

Joop blijft roerloos staan. Dat was een slag voor hem. En 't is hard aangekomen. Joop kan best leren. Maar hij speelt liever. Er zijn zoveel heerlijke dingen: Knutselen, zwemmen, orgel spelen, er op uit trekken met z'n vrienden, Indiaantje spelen of spoorzoeker... Dat alles vindt Joop belangrijker dan z'n huiswerk. Of nee... dat eigenlijk niet, maar hij vergeet z'n huiswerk gewoon!

Hij is voorwaardelijk overgegaan naar de vijfde klas. En van z'n kerstrapport zal afhangen of hij teruggezet wordt. Deze onzekerheid deelt hij met drie van z'n vrienden. En nu, een week voor het Kerstfeest, hoort hij dat 't uitgaan afhangt van z'n kerstrapport. Erg goed staat hij er niet voor en hij kan het nooit meer inhalen. Voor 't eerst heeft hij er spijt van, dat hij niet beter z'n best gedaan heeft.

„Meneer”, vraagt hij de volgende dag schuchter, „zou ik... wat denkt u... blijf ik in deze klas?” Hij hoopt maar dat meneer ja zal zeggen. Dan zal hij zó hard gaan werken, dat hij nooit meer kans loopt om te blijven zitten!

Meneer Jonker kijkt bedenkelijk. „Het edele vier-tal staat er precies even slecht voor”, zegt hij, „maar ik wil jullie een kans geven. Voor ieder vak krijgen jullie een extra proefwerk. Als dat goed is, worden jullie niet teruggezet. Maar dan mag er ook niet één vijf bij zijn!”

Nog nooit heeft Joop zó lang en zó vaak gebogen gezeten over z'n boeken. Rekenen gaat wel. Maar taal! Hij kan goed merken, dat hij daar nooit zo goed bij heeft opgelet. Wat een onzin ook: Als iedereen maar begrijpt wat je bedoelt, wat geeft het dan als je 't niet precies zo opschrijft!

„Vee keer moeten ze na schooltijd een hele poos oefenen om de proefwerken te maken. „Die meester die jullie is veel te goed”, vindt vader. „Ik zou zeggen: Beginnen jullie nog maar eens bij de eerste klas!”

De vier jongens wachten in spanning. Meneer heeft de blaadjes meegenomen in z'n tas. Misschien weten ze het morgen al. „Ik doe nooit een examen”, zegt Joop. „Je moet er wel verschrikkelijk zenuwachtig van worden. Als je al de kriebels krijgt van een kerstrapport...”

Maar ja, er hangt ook een heleboel van af!

Als meneer de volgende dag op school komt, kijkt hij heel ernstig. „Ik heb een heel vervelend nieuwtje voor jullie”, zegt hij.

„Gaan we tóch terug?” vraagt Joop teleurgesteld. „Ik wéét het niet!”

En als ze verbaasd kijken, gaat meneer verder: „Ik weet zéker, dat ik gisteren met m'n tas achterop naar m'n kosthuis gefietst ben. Ik heb de fiets in de schuur gezet. Daarna neem ik m'n tas altijd mee naar binnen. Of ik dat nu ook gedaan heb... ik kán het me maar niet herinneren. In elk geval: de tas is weg. En jullie proefwerken ook.”

De jongens bestormen meneer met vragen.

„Hebt u wel goed gekeken?” „Kan die niet achter een stoel staan?” „Of in de schuur van de fiets gevallen zijn?”

„Jongens, ik heb het hele huis en de schuur afgezocht. Het is me 'n raadsel, maar de tas is weg.”

„En ons kerstrapport dan; moeten we nu terug?”

„Er is geen tijd meer om de proefwerken over te maken. Als de tas niet terecht komt, moeten jullie dat na de vakantie doen.”

De jongens kijken beteuterd.

„Meneer”, zegt Frans dringend, „dan mag ik de hele vakantie niet schaatsen. En 't gaat juist vriezen!” Theo en Hans moeten in dat geval elke dag huiswerk maken.

En Joop mag niet naar oom Willem.

„Het spijt me voor jullie”, zegt meneer, „maar er is niets aan te doen. Ik heb m'n best gedaan!” voegt hij er met nadruk aan toe.

Die avond schrijft Joop een briefje naar oom Willem. Vader was niet te vermurwen. En daarmee is alle hoop de bodem ingeslagen.

Joop is ongewoon rustig. Hij is met eten op tijd thuis. Hij helpt moeder.

En hij plaagt de zusjes helemaal niet.

Moeder ziet het met een stille glimlach. Ze heeft echt medelijden met haar jongen. Maar deze les is o zo goed voor hem. Misschien zal hij leren dat je niet altijd kunt doen wat je 't liefste wilt...

Vlak voor het Kerstfeest ziet Joop meneer Jonker komen. 't Geeft hem een schok. Zou de tas... Maar meneer schudt z'n hoofd als hij binnenkomt. „Nee, Joop, geen tas. 'k Heb het aangegeven bij de politie. Hij moet wel gestolen zijn. Ik kom voor iets heel anders. Jij kunt toch orgelspelen hè?”

„Ja, meneer.”

„Hoe lang heb je al les?”

„Eh, ruim drie jaar, meneer.”

„Kun je ook begeleiden?”

„Als 't niet te moeilijk is wel meneer. 's Zondagsavonds zingen we dikwijls en dan begeleid ik ook.”

„Prachtig! Tweede kerstdag hebben we Kerstfeest van de zondagsschool. En nu is onze organist ziek geworden. Ik weet zo gauw niemand anders. Zou jij 't aandurven?”

„Als ik nog een poosje oefenen kan, zal 't wel gaan, meneer.”

„Fijn, ik heb hier het programma. Je vergeet het niet, hè Joop?”

Het oude vel

DOOR TO VAN THIEL

„Nee, meneer”, zegt Joop beslist, „u kunt op me rekenen!”

En zo zit Joop tweede kerstdag achter het kleine orgel in het zaaltje. Eerst trillen z'n vingers een beetje, maar al gauw voelt hij zich zekerder.

Hoe zal ik U ontvangen, hoe wilt Gij zijn ontmoet... De dominee leest het Kerstevangelie.

En dan zingen de kleintjes uit de eerste klas: Stille nacht, heilige nacht. Joop speelt heel zacht, om niet teveel boven de ijle stemmetjes uit te komen... Ook voor mij hebt G' U rijkdom ontzegd, Werd G' in stro en in doeken gelegd. Leer m' U danken daarvoor...

Meneer Jonker vertelt een kerstverhaal, zó mooi, dat ze allemaal ademloos luisteren.

Door de heldere vrieskou loopt Joop naar huis. Meneer Jonker heeft gezegd dat hij goed zijn best gedaan heeft.

't Is fijn om ergens je best voor te doen.

Eigenlijk doet hij dat veel te weinig...

Twee dagen later is er de verrassing.

Meneer Jonker staat opeens voor het raam. En wat houdt hij omhoog? Z'n tas! Joop rent naar buiten. „Is hij weer terecht, meneer? Heeft u de proefwerken al nagekeken?”

„Misschien mag ik even binnenkomen”, plaagt meneer, „'t is hier zo koud!”

Joop duwt hem haastig de kamer in.

Moeder gaat een kopje thee zetten. En dan vertelt meneer eindelijk.

„In hetzelfde pension waar ik ben woont een onderwijzer van de mulo. Die zou de kerstdagen naar het noorden gaan en daarna naar huis. En omdat hij niet al z'n bagage wou meesjouwen, heeft hij die vast opgestuurd. Die bagage werd juist gehaald nadat ik m'n tas in de gang gezet had. Zo is die tas netjes mee verstuurd. Vanmorgen heb ik 'm teruggekregen.”

„En de proefwerken, meneer?”

„Die heb ik nagekeken. De een staat er wat beter voor dan de ander. Maar ik wil 't met jullie alle vier proberen. Ik reken er op dat jullie werken.”

Joop knikt heftig: op hem kan meneer rekenen! „Ik heb je vader gesproken”, zegt meneer, „je mag met Oud en Nieuw naar je oom!”

Voordat Joop in gebubel kan uitbarsten, gaat hij verder: „Eigenlijk ben ik blij, dat alles zo gelopen is. Als je direct naar je oom was gegaan, had je gedacht: Fijn Kerstfeest, dat betekent: uitgaan. En nu hebben we er allemaal bij stilgestaan: Kerstfeest betekent dat de Here Jezus op aarde kwam om de mensen, om ons, gelukkig te maken. Ook voor mij hebt G' U rijkdom ontzegd. Voor mij, Joop, en ook voor jou.”

„Bah, ik kan die Van Houten gewoon niet uitstaan. Je leert geen lor bij hem. Straks regent het natuurlijk weer onvoldoendes op het kerstrapport.”

Rie van Rhenen zucht hartgrondig. Ze gooit haar hoofd in de nek, zodat de paardestaart een zwerige zwenking maakt. Meteen kijkt ze uitdagend in de ondeugende snuit van Hans Homan, die net als zij, dit jaar in de derde ulo zit.

„Knetter is 't ie. Komt nog eens in een gesticht terecht”, grijnst Hans.

„Wie bedoel je?”

„Over wie heb je het?”

Een heel clubje van drie a en drie b komt om Hans heen staan. Opgewonden roezen de stemmen door elkaar.

„Wij zeggen gewoon alles. Dat hij geen orde kan houden en we niks leren. Wij durven meer dan jullie, poeh!”

„Hij was vanmorgen weer zo gemeen. Bert en Gini zijn eruit getrapt. Ze moeten zowat een half boek overschrijven. Doen ze natuurlijk niet. Ze hebben rustig op de trap meetkunde-sommen gemaakt. Tenminste nuttiger werk.”

„Die vent, die Van Houten, doet me altijd denken aan een verlopen baron, zo'n slappe boemelaar.”

„Lijkt me een erge zenuwpees”, zegt Greetje Hoekstra. „Ik vind het maar een zielig ventje.”

„Zeg jongens”, en Hans' stem daalt geheimzinnig, „weet je hoe hij eruit ziet? Nou net als... als een Russische spion.”

En, als ze allemaal even goed griezelen, gebaart Hans, dat ze dicht om hem heen moeten komen. Dan fluistert hij:

„Ik weet iets, zit misschien iets in voor een mop.”

Doodstil is het opeens. En als Hans merkt, dat hij het middelpunt is en ze allemaal in spanning wachten, zegt hij:

„Gisteren was ik in de winkel bij boekhandel Haanstra. Komt me daar mevrouw van Houten binnen zeilen. En op hoog Haarlemmerdijks zegt ze: „Meneer Haanstra...”

„Bah”, schreeuwt Greetje van Dam opeens woedend, „omdat ze keurig Hollands spreekt, hoef je haar niet op de korrel te nemen. Ik vind haar een schat. En hou nou je grote waffel maar dicht. Die spuit alleen maar modder. Kom Rie en Annelies — wir gehen.”

De andere meisjes zakken mee af. Tenslotte houdt Hans nog een clubje van vier jongens over.

Ze schikken dichtbij in de kring, want als Hans een mop heeft, is 't ie fijn.

„Nou moeten jullie luisteren. Zegt die mevrouw van Houten: „Meneer Haanstra, kan ik er nu beslist op aan dat het boek er voor de kerst is. Het is een cadeautje. Mijn man zou geen raad weten, als het niet op tijd kwam.”

De boekhandelaar natuurlijk ja-knikken, nogal wiesde. Als 't niet uit komt ziet hij het vanzelf wel, moet je rekenen.

En bij de deur zei ze nog eens: „Mijn man zou geen raad weten, als het niet op tijd kwam.”

Nou meneer Haanstra maar beloven en geruststellen en haar met veel strijkages uit laten. En toen dacht ik dadelijk, dat boek, daar is iets mee. De Van Houten's wonen hier nog maar twee maanden, ze kennen bijna niemand. Ik wil er achter zien te komen, voor wie het bestemd is. Proberen het te onderscheppen.”

„Onderscheppen? Hoe wil je hem dat lappen in vredesnaam?”

Gespannen luisteren ze naar Hans' uitleg.

„Nou, jullie weten dat ze bij Haanstra dat sproeteventje van Jansen die in de eerste klas al bleef zitten, als loopjongen hebben. Nou dat jong is oer-dom, maar ik kan hem wel gebruiken. 'k Moet het plannetje nog verder uitwerken, maar als ik hulp nodig heb, op wie van jullie kan ik dan rekenen?”

„Hier, op mij.”

„Ha, die Flip. Mooi jong. Nou daar gaat de bel. Op naar het proefwerk.”

Het is avond.

Meneer en mevrouw van Houten zitten in hun gezellig gemeubileerd flatje. Schemerlampjes branden, een koperen ketel op de kachel neuriet zachte wijsjes. Meneer heeft een poosje in de krant zitten lezen, maar hij kan zijn gedachten er niet bij houden. Telkens moet hij denken aan de school-dag die achter hem ligt. En dan zucht hij diep.

Hij heeft zo verlangd om zijn plattelandschool te verwisselen voor een stadse, maar iedere dag heeft hij er meer spijt van, dat zijn trots hem parten gespeeld heeft. Nu zit hij met de